



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Concordia. Pia Et Vnanimi Consensv repetita Confessio  
fidei & doctrinæ Electorum, Principvm Et Ordinvm Imperii,  
atq[ue] eorundem Theologorum, qui Augustanam  
Confessionem amplectuntur**

**Lipsiæ, 1606**

De Potestate Ecclesiastica.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-35443**

opinionem esse, quòd illæ obseruationes mereantur remissionem peccatorum, quòd propter eas iusti putemur, quòd propter eas consequamur vitam æternam, non per misericordiam propter Christum. Necesse est sanctos viros, qui in his vitæ generibus vixerunt, abiecta fiducia talium obseruationum, didicisse quòd remissionem peccatorum propter Christum gratis haberent, quòd propter Christum per Misericordiam consecuturi essent vitam æternam, non propter cultus, quòd Deus tantum approbet cultus suo verbo institutos, qui valeant in fide.

## DE POTESTATE ECCLESIASTICA.

**V**ehementer hinc vociferantur aduersarij de primis legijs & immunitatibus Ecclesiastici status, & addunt Epilogum; Irrita sunt omnia, quæ presenti articulo contra immunitatem Ecclesiarum & Sacerdotum inferuntur, Hæc est mera calumnia, Non enim de rebus alijs in hoc articulo disputauimus. Contra terum sæpè testati sumus, nos politicas ordinationes & donationes Principum & priuilegia non reprehendere. Sed vtinam vicissim audirent aduersarij querela Ecclesiarum & piarum mentium. Dignitates & opus suas fortiter tuentur aduersarij, Interim statum Ecclesiarum negligunt, non curant rectè doceri Ecclesias, & Sacramenta ritè tractari. Ad Sacerdotium admittunt quoslibet sine discrimine, Postea imponunt onera intolerabilia, quasi delectentur exitio aliorum, suas traditiones longè accuratiùs seruari postulant, quàm Euangelium. Nunc in grauissimis & difficilissimis controuersijs, quibus populus miser cupit doceri, vt habeat aliquos certi, quæ sequatur, non expediunt mentes, quas dubitatio acerbissimè cruciat, tantum conclamant ad ar-

Præ-

Præterea in rebus manifestis decreta sanguine scripta proponunt, quæ minantur horrenda supplicia hominibus, nisi manifestè contra mandata Dei faciant. Hic vicissim oportebat vos videre lachrymas miserorum, & audire miserabiles querelas multorum bonorum hominum, quas haud dubiè respicit, & exaudit Deus, cui aliquando rationem procurationis vestræ reddituri estis.

Cùm autem nos in confessione, in hoc articulo, varios locos complexi simus, aduersarij nihil respondēt, nisi Episcopos habere potestatem regiminis & coercitiuæ correctionis, ad dirigendum subditos in finem beatitudinis æternæ. Et ad potestatem regiminis, requiri potestatem iudicandi, definiendi, discernendi, & statuendi ea, quæ ad præfatum finem expediunt aut conducunt. Hæc sunt verba confutationis, in quibus docent nos aduersarij, quòd Episcopi habeant auctoritatem condendi leges vtilis ad consequendam vitam æternam. De hoc articulo controuersia est.

Oportet autem in Ecclesia retinere hanc doctrinã, quòd gratis propter Christum fide accipiamus remissionem peccatorum, Oportet & hanc doctrinam retineri, quòd humanæ traditiones, sint inutiles cultus, quare nec peccatum, nec iustitia in cibo, potu, vestitu, & similibus rebus collocanda est, quarum vsum voluit Christus liberum relinqui, cùm ait: Quod intrat in os, non coinquinat hominem. Et Paulus: Regnum Dei non est esca, aut potus. Itaq; nullum habent ius Episcopi condendi traditiones extra Euangelium, vt mereantur remissionem peccatorum, vt sint cultus, quos approbet Deus tanquam iustitiam, & qui grauent conscientias, ita vt peccatum sit eos omittere. Hæc omnia docet vel vnus Locus in Actis, vbi Apostoli dicunt: Fide purificari corda. Et deinde prohibent imponere iugum, & ostendunt, quantū periculi sit, exaggerant pec-

atum uitorum, qui onerant Ecclesiam. Quid tentat  
Deum? inquit. Hoc fulmine nihil terrentur aduersarij  
nostri, qui uel defendunt traditiones & impias opi-  
niones. Nam & supra damnauerunt articulum xv, in quo  
posuimus, quod traditiones non mereantur remissionem  
peccatorum, & hic dicunt, traditiones conducere  
ad vitam æternam. Num merentur remissionem pec-  
catorum? num sunt cultus, quos approbat Deus, tan-  
quam iustitiam? num uiuificant corda? Paulus ad Co-  
lossenses, ideo negat prodesse traditiones ad iustitiam  
æternam & vitam æternam, quia cibus, potus, uestitus,  
& similia sint res usu pereuntes. At uita æterna in coe-  
le, rebus æternis, hoc est, uerbo Dei & Spiritu sancto  
efficitur. Expediant igitur aduersarij, quomodo con-  
ducant traditiones ad vitam æternam.

Cum autem Euangelium clarè testetur, quod non  
debeant imponi Ecclesie traditiones, ut mereantur  
remissionem peccatorum, ut sint cultus, quos appro-  
bet Deus tanquam iustitiam, ut grauent conscientias  
ita ut omittere eas iudicetur esse peccatum: nunquam  
poterunt aduersarij ostendere, quod Episcopi habeant  
potestatem tales cultus instituendi.

Cæterum quam potestatem tribuat Euangelium  
Episcopis, diximus in confessione. Qui nunc sunt E-  
piscopi, non faciunt Episcoporum officia iuxta Euan-  
gelium, sed sint sanè Episcopi iuxta politiam Canon-  
icam, quam non reprehendimus. Verum nos de Episco-  
po loquimur, iuxta Euangelium. Et placet nobis ue-  
tus partitio potestatis, in potestatem ordinis, & pote-  
statem iurisdictionis. Habet igitur Episcopus potestatem  
ordinis, hoc est, ministerium uerbi & sacramentorum, ha-  
bet & potestatem iurisdictionis, hoc est, autoritatem  
excommunicandi obnoxios publicis criminibus, &  
rursus absoluendi eos, si conuersi petant absolutio-  
nem. Neq; uerò habent potestatem tyrannicam, hoc est

sine certa lege, neq; regiam, hoc est supra legem, sed habent certum mandatum, certum verbum Dei, quod docere, iuxta quod exercere suam Iurisdictionem debent. Quare non sequitur, etiam si habeant aliquam Iurisdictionem, quod possint novos cultus instituire. Nam cultus nihil pertinent ad Iurisdictionem. Et habent verbum, habent mandatum, quatenus exercere Iurisdictionem debeant, scilicet, Si quis commiserit aduersus illud verbum, quod acceperunt à Christo.

Quoniam nos in confessione addidimus etiam, quatenus liceat eis condere traditiones, videlicet, non tanquam necessarios cultus, sed vt sit ordo in Ecclesia propter tranquillitatem. Et hæc non debent laqueos iniicere conscientijs, tanquam præcipiant necessarios cultus, sicut Paulus docet, cum ait: In libertate, qua Christus vos liberauit, stete, nec iterum iugo seruitutis subiiciamini. Oportet igitur liberam vsum talium ordinationum relinquere, modò vt scandala vitentur, ne iudicentur esse cultus necessarij, sicut plæraq; ordinauerunt ipsi Apostoli, quæ tempore mutata sunt. Neq; ita tradiderunt, vt mutare non liceret. Non enim dissentiebant à suis scriptis, in quibus magnopere laborant, ne Ecclesiam opprimat opinio, quod ritus humani sint necessarij cultus.

Hæc est simplex ratio traditionum interpretandarum, videlicet, vt sciamus, eas non esse necessarios cultus, & tamen propter vitanda scandala in loco sine superstitione obleruamus. Et sic multi docti & magni viri in Ecclesia senserunt, Nec videmus, quid opponi possit. Certum est enim, sententiam illam, Qui vos audit, me audit, nõ loqui de traditionibus, sed maximè cõtra traditiones facere. Non est enim mandatum cum libertate, vt vocant, sed cautio de rato, de speciali mandato, hoc est, testimonium datum Apostolis, vt eis de alieno verbo, nõ de proprio credamus. Vult enim Christus

nos confirmare, quemadmodum opus erat, ut le-  
mus, verbum traditum per homines efficax esse, ne  
querendum esse aliud verbum de cælo. De traditio-  
bus non potest accipi, qui vos audit, me audit. Requi-  
rit enim Christus, ut ita doceant, ut ipse audiatur, qui  
dicit: Me audit. Igitur suam vocem, suum verbum  
audiri, non traditiones humanas. Ita dictum, quod ma-  
ximè pro nobis facit, & grauissimam consolationem  
doctrinam continet, detorquent isti asini ad res nuga-  
cissimas, discrimina ciborum, vestitus, & similia.

Citant & hoc: Obedite præpositis vestris. Hæc sen-  
tentia requirit obedientiam erga Euangelium. Non  
enim constituit regnum Episcopis extra Euangelium.  
Nec debent Episcopi traditiones contra Euangelium  
condere, aut traditiones suas contra Euangelium in-  
terpretari. Idq; cum faciunt, obedientia prohibetur,  
iuxta illud: Si quis aliud Euangelium docet, anathe-  
ma sit. Idem respondemus ad hunc locum: Quidquid  
dixerint, facite, quòd constet, non vniuersaliter præci-  
pi, ut omnia recipiamus, quia alibi iubet scriptura plus  
obedire Deo, quàm hominibus. Quando igitur impia  
docent, non sunt audiendi. Hæc autem impia sunt,  
quòd traditiones humanæ sint cultus Dei, quòd sint  
necessarij cultus, quòd mereantur remissionem pecca-  
torum & vitam æternam. Obijciunt & scandala publi-  
ca, & motus, qui exorti sunt prætextu nostræ doctrinæ.  
Ad hæc breuiter respondemus. Si in vnum confra-  
ntur omnia scandala, tamen vnus articulus de remissio-  
ne peccatorum, quòd propter Christum gratis conse-  
quamur remissionem peccatorum per fidem, tantum  
affert boni, ut omnia incommoda obruat. Et hic in  
conciliauit Luthero non tantum nostrum fauorem  
sed etiam multorum, qui nunc nos oppugnant. Πε-  
λαιὰ γὰρ ἂν δὲ χάρεις, ἀμνάμονες δὲ βεστοί, inquit Pin-  
darus. Nos tamen neq; delerere veritatem necessariam

Ecclesiæ volumus, neq; assentiri aduersarijs condemnantibus eam possumus. Oportet enim Deo magis obedire, quàm hominibus. Isti rationem Schismatis excitati reddent, qui manifestam veritatem inuidè condemnauerunt, & nunc summa crudelitate persequuntur. Deinde nullane scandala hærent apud aduersarios? Quantum mali est, in sacrilega prophanatione Missæ ad quæstum collatæ? quanta turpitudine in cœlibatu? sed omittamus comparisonem. Hæc pro tempore respondimus ad confutationem. Nunc iudicium permittimus omnibus pijs, an aduersarij rectè glorientur, se confessionem nostram scripturis verè confutasse.

Τ Ε Λ Ο Σ.

